

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

§1 Η οικολογία είναι η επιστήμη που μελετά τις σχέσεις μεταξύ των οργανισμών και του περιβάλλοντος. Οι σχέσεις αυτές είναι περίπλοκες καθώς υπάρχει μια μεγάλη ποικιλότητα οργανισμών που αντιδρούν με πολλές περιβαλλοντικές παραμέτρους. Έτσι η κατανόηση του φυσικού κόσμου αντανakλά μια επίπονη και συνεχή επιστημονική προσπάθεια. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας αναπτύχθηκε και η οικογενετική μελέτη των πολλαπλών αντιδράσεων μεταξύ του γενοτύπου-των γονιδίων δηλαδή- και των διαφόρων περιβαλλοντικών παραγόντων όπως είναι π.χ. οι βιομηχανικές χημικές ουσίες, οι ρυπαντές, τα εντομοκτόνα και τα προϊόντα αποικοδόμησής τους κ.ά.

§2 Η αυξανόμενη ανάγκη για καλύτερη ποιότητα ζωής συνοδεύτηκε και από μια υπερβολή στη ρύπανση, την καταστροφή, την κατανάλωση, τον ευδαιμονισμό, τον ατομικισμό κ.τ.λ. Έτσι η αναζήτηση του μέτρου αποτελεί αδιαπραγμάτευτη αναγκαιότητα. Ο Κλεόβουλος ο Ρόδιος ήταν πραγματικά σοφός όταν αιώνες πριν έλεγε «παν μέτρον άριστον» και ο Επίκουρος ήταν σαφής όταν υποστήριζε ότι ο τελικός στόχος της συνθρωπότητας σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο είναι η ευτυχία ή όπως λέμε σήμερα η καλύτερη ποιότητα ζωής. Εξάλλου, και ο Αριστοτέλης, ο Πυθαγόρας και ο Θεόφραστος είχαν διαισθανθεί τη σημασία της ισορροπίας και της ποιότητας ζωής μέσα σ' αυτήν [...]

§3 Και ενώ πριν από λίγες δεκάδες χρόνια ο αριθμός των ειδών πάνω στη Γη βρισκόταν στο αποκορύφωμά του, τώρα που ο άνθρωπος επαίρεται για την τεχνολογική και επιστημονική του πρόοδο, βρισκόμαστε σε μια αποδιοργανωτική διαδικασία της ισορροπίας της φύσης. Το αποτέλεσμα: καθημερινά χάνονται 50-60 είδη ή ποικιλίες και η φυσική μας κληρονομιά γίνεται όλο και πιο φτωχή. Τι σημαίνει όμως αυτή η διαπίστωση; Να ξαναγυρίσουμε στο ρομαντισμό και να απαρνηθούμε την πρόοδο; Να αρχίσουμε να αναπολούμε την ειδυλλιακή ζωή των Πρωτόπλαστων στον Παράδεισο και τις μεσαιωνικές βουκολικές συνθήκες διαβίωσης των παππούδων μας και να αρνούμαστε τις σύγχρονες χαρές του πολιτισμού μας; [...]

§4 Η οικολογική αντίληψη δεν πρέπει να διακατέχεται από συντηρητική νοοτροπία. Η λιποταξία στο παρελθόν εκμηδενίζει την οικολογική σκέψη που είναι αγώνας για την αρμονία και την πρόοδο. Από την άλλη μεριά δεν πρέπει να αγνοηθεί βέβαια η σημερινή κατάσταση με τα ατελή πυρηνικά εργοστάσια και τις διαρροές τοξικής, μεταλλαξογόνου και καρκινογόνου ραδιενέργειας, με τα 30 000 νέα χημικά μόρια που συνθέτει ο άνθρωπος κάθε χρόνο- ξένα προς τις συνήθειες της φύσης-με τα 700 περίπου δρώντα συστατικά φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιεί, με τις γνωστές καταστροφικές συνέπειες των ενεργειών του, που έχουν αυξήσει τις βλαβερές μεταλλάξεις, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε γενετική αποδιοργάνωση των πληθυσμών και σε αυτοκαταστροφή. Βρισκόμαστε σαφώς μπροστά σε μια γιαντιαία διαδικασία με ένα αδιέξοδο και άδοξο τέλος. Η απουσία του μέτρου οδηγεί σε τεράστιο αρμονικό έλλειμμα.

§5 Επομένως, η περιβαλλοντική εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση ολόκληρης της ανθρωπότητας ίσως να είναι από τις μεγάλες προτεραιότητες του πολιτισμού μας. Είναι καιρός πια για σοβαρές αποφάσεις. Γιατί δεν έχουμε το δικαίωμα να παίζουμε με τη φύση ζάρια. Γιατί «χωρίς περίσκεψη, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ», όπως θα μας ξαναθύμιζε και σήμερα ο Καβάφης, το μόνο που θα καταφέρουμε είναι να μετατρέψουμε τον πλανήτη μας σε ένα θερμοκήπιο; Το θέλει κανείς αυτό;

Στ. Αλαχιώτης, εφημ. Το Βήμα (διασκευή)

Παρατηρήσεις

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 120 περίπου λέξεις.
2. « Η αναζήτηση του μέτρου αποτελεί σήμερα αδιαπραγμάτευτη αναγκαιότητα ».
3. Να αναφέρετε **δύο τρόπους** ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
4. Να εντοπίσετε **δύο τρόπους** και τα μέσα πειθούς στην τέταρτη παράγραφο και να εξηγήσετε τι επιδιώκει ο συγγραφέας με τη χρήση του καθενός.

ΜΕΡΟΣ Β': ΓΛΩΣΣΑ

1. Να ξαναγράψετε τις πιο κάτω φράσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με **συνώνυμους**, χωρίς να αλλάξετε το νόημα των φράσεων και το γραμματικό τύπο των λέξεων.
 - ☐ ο άνθρωπος επαίρεται για την τεχνολογική και επιστημονική του πρόοδο.
 - ☐ να αρχίσουμε να αναπολούμε την ειδυλλιακή ζωή των Πρωτόπλαστων
 - ☐ αντανakλά μια επίπονη και συνεχή επιστημονική προσπάθεια.
2. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις
 - ☐ αδιαπραγμάτευτη
 - ☐ περίσκεψη
3. Να ετυμολογήσετε και να ερμηνεύσετε τις πιο κάτω λέξεις (το β' συνθετικό πρέπει να είναι ρήμα)
 - ☐ επίπονη
 - ☐ εντομοκτόνα
4. Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό (α) και ένα παράγωγο επίθετο (β) για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:
 - ☐ μετατρέψουμε
 - ☐ υπάρχει